

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoCsp/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208375
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8123208375.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Har Tzvi, a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej v spore žalobkyne A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., právne zastúpenej E. F. G. H., so sídlom H. XX, XXX XX D., proti žalovanej Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, právne zastúpenej H. & D., H., so sídlom I. X, XXX XX J., IČO: XX XXX XXX, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20Csp/100/2023, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. februára 2024 sp. zn. 24CoCsp/1/2024 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Prešove z 12. novembra 2024 sp. zn. 24CoCsp/1/2024,

rozhodol:

I. Mení rozsudok tak, že žalobu zamietá.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva, žalobkyňa nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom, č.k. 20Csp/100/2023-252 zo dňa 30.10.2023 rozhodol tak, že:

„I. Určuje, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX - D., uzavretej dňa 29.1.2016 medzi žalobkyňou a žalovanou je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie podľa § 365 ods. 1 písm. f) a d) CSP žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) o odvolaní žalovaného rozhodol rozsudkom č. k. 24CoCsp/1/2024 – 293 zo dňa 22. februára 2024 v spojení s opravným uznesením č.k. 24 CoCsp/1/2024-335 zo dňa 12.11.2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že žalovaná je povinná nahradiť žalobkyňi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný, prípustnosť, ktorého vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Namietal, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému proti žalobkyňi nárok na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) o dovolaní žalovaného rozhodol tak, že uznesením sp. zn. 7Cdo/120/2024 zo dňa 16.10.2025 rozhodol tak, že:

„Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22. februára 2024 sp. zn. 24CoCsp/1/2024 v spojení s jeho opravným uznesením z 12. novembra 2024 sp. zn. 24CoCsp/1/2024 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

6. Dovolací súd v odôvodnení uviedol nasledovné:

„15. Prvostupňový súd ostatný rozsudok - ktorým určil, že úver poskytnutý žalovanou žalobkyni dňa 29. januára 2016 je bezúročný a bez poplatkov - z hľadiska právneho posúdenia založil predovšetkým na ustanoveniach ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (§ 7 ods. 1, 2, 15 a 16 v spojení s § 11 ods. 2 citovaného zákona). V súvislosti so skúmaním bonity klienta a odbornou starostlivosťou zdôraznil, že „dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. ... Bolo na žalovanej, aby preukázala, že bonitu žalobkyne náležite skúmala, že si splnila povinnosť vyplývajúcu jej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ ... Žalovaná žiadnym spôsobom neskúmala príjem žalobkyne (žiadene doklad nebol predložený) a neskúmala výdavky žalobkyne. ... Žalovaná hrubo porušila povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Žalovaná si nezískala, teda následne ani nevyhodnotila a ani neoverila informácie o bonite klienta, z ktorých by bola schopná zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii, a preto ani nezohľadnila príjmy a výdavky žalobkyne, aj keď mala objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť ... Súd teda dospel k záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ), a preto súd žalobe vyhovel. (body 38., 41., 42., 43. a 44. odôvodnenia prvostupňového rozsudku).

16. V rámci podaného odvolania žalovaná medzi iným namietala, že v danom prípade išlo refinančný úver, že taxatívne určenie položiek, ktoré sa použijú na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať úver (napr. čistý príjem, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb a pod.) boli do právneho poriadku zavedené až od 01. januára 2017 (išlo v § 7 o nové odseky 15, 19 až 42), teda táto úprava v čase uzavretia zmluvy o úvere neplatila. Na základe uvedeného bol potom prvostupňový záver, že žalovaná mala v čase uzavretia zmluvy analyzovať aj osobný a domáci rozpočet žalobkyne (náklady na bývanie, stravu, lieky a pod.) nad rámec zákona účinného v rozhodnom čase. Navyše vyššie konkretizovaná novelizovaná úprava (§ 7 ods. 20) neplatila pri refinančných úveroch (§ 7 ods. 24 písm. a)). Nekonanie veriteľa s odbornou starostlivosťou zákon sankcionoval (iba) stratou oprávnenia požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru - prvostupňový súd tvrdil iné, pričom žalobkyňa z vlastnej iniciatívy uhradila celý úver. Až hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ bolo sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, avšak za splnenia podmienky, že žalovaný neskúmal bonitu žalobkyne bez akýchkoľvek údajov o jej príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo bez prihladenia na údaje zo SRBI. Žalovaná v závere zhrnula, na ktoré otázky sa jej nedostalo odpovedi (zhodné s uvedeným v bode 4.1., pozn.).

17. Odvolací súd na odvolacie námietky v podstate nereagoval. Iba (bez ďalšieho zmysluplného) uviedol, že „nemôže obstať odvolacia námietka žalovaného, že záver súdu prvej inštancie o hrubom porušení povinností žalovaného...“, všeobecne a bez kontextu na ZoSÚ účinný v rozhodnom čase interpretoval bonitu klienta a jej hodnotenie, úničnú judikatúru a odbornú starostlivosť (konkrétne pozri bod 3.2.). V rámci potreby skúmania bonity odvolací súd osobitne uvádzal výdavky klienta, bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou, celkový objem výdavkov, overenie výšky čistého mesačného príjmu, výdavky na živobytie, prípadné dlhy na poistení, daniach a podobne, celkové mesačné výdavky žalobkyne; nebolo preto možné konštatovať, že zo strany žalovanej sa jednalo o konanie s odbornou starostlivosťou, uzavrel odvolací súd.

18. Najvyšší súd predostiera, že odvolací (ani prvostupňový) súd zatiaľ právne konformným spôsobom neinterpretoval relevantnú právnu úpravu ZoSÚ (účinnú v čase uzavretia zmluvy o úvere), hoci na strane druhej prvostupňový súd vo všeobecnosti práve na ňu poukazoval. Odvolací súd na uvedené diskrepancie vo svojom ostatnom rozhodnutí ani nereagoval, hoci žalovaná na tento nedostatok explicitne poukazovala v rámci podaného odvolania. Je nepochybné, že žalovanou v odvolaní nastolené otázky, súvisiace s potrebou aplikácie rozhodnej právnej úpravy (a nie úprav neskorších) mali/mohli mať relevantný význam aj pri samotnom rozhodovaní. Rovnako tak v tomto ohľade mali potom svoj význam aj ďalšie žalovanou nastolené otázky (i) z akého právneho predpisu (právnej normy), účinného v

čase uzatvárania zmluvy o úvere, vyplývala žalovanej povinnosť analyzovať osobný a domáci rozpočet žalobkyne, (ii) ako mala žalovaná postupovať, aby zistila a overila tzv. bežné výdavky na bývanie, stravu, domácnosť a pod. (najmä ak ich neupresnila ani žalobkyňa v žiadosti ..., (iii) aký pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa možno označiť za akceptovateľný, (iv) v čom konkrétne malo spočívať hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (ktoré naďalej odmietame), osobitne ak žalovaná skúmala bonitu žalobkyne s prihliadnutím na údaje vyplývajúce z jej žiadosti a údaje zo SRBI. Odvolací súd sa taktiež vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že v tomto prípade išlo o refinančný úver. Relevantná právna úprava vzťahujúca sa k veci bola:

18.1. Podľa § 1 ods. 6 ZoSÚ ak spotrebiteľ a veriteľ z dôvodu neplnenia záväzkov spotrebiteľa vyplývajúcich z pôvodnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavru novú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou sa odkladajú splátky alebo sa mení spôsob splácania a ktorej účelom je zabrániť prípadnému súdnemu konaniu o nárokoch veriteľa, pričom podmienky splácania vyplývajúce z novej zmluvy o spotrebiteľskom úvere nie sú pre spotrebiteľa horšie ako podmienky splácania vyplývajúce z pôvodnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, vzťahujú sa na novú zmluvu o spotrebiteľskom úvere ustanovenia § 1 až 3, § 4 ods. 5, § 5 § 6, § 8, § 9 ods. 1 a ods. 2 písm. a) až l) a o) a t), ods. 4 a 6 až 8, § 11, § 12, § 14, § 16, § 18 až 23 a § 25 až 27 (§ 7 sa na novú zmluvu nevzťahuje, pozn. NS).

18.2. Podľa § 7 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru (ods. 1). Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. 17 (ods. 2). Veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľa, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať (ods. 15). Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ods. 16).

18.3. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

19. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v prejednávanej veci vyskytli závažné nedostatky v argumentácii, vedúce (nateraz) k neakceptovateľnosti prijatých záverov (skutkových aj právnych) v rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd nezaujal relevantné stanovisko k zásadnej argumentácii žalovanej premietnutej aj do tej odvolacej, podľa ktorej prvoinštančný súd nesprávne vyvodil hrubé porušenie povinnosti veriteľa konať s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru (v dôsledku nepostupovania podľa relevantnej právnej úpravy rozhodnej v čase uzavretia zmluvy, nezohľadnenia charakteru refinančného úveru s poukazom na ustanovenie § 1 ods. 6 ZoSÚ, nesprávnej interpretácie následkov nekonania s odbornou starostlivosťou podľa právnej úpravy v rozhodnom čase, nedostatočného vysvetlenia vytykaného hrubého porušenia povinností, resp. vytykania atribútov - pri skúmaní bonity klienta - do právnej úpravy vnesených až v neskoršom čase).

20. Ak odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaujme k podstatným argumentom sporovej strany dostatočné stanovisko, je toto odôvodnenie nedostatočné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, čo vylučuje akýkoľvek iný záver dovolacieho súdu než ten, že v tomto prípade došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmatečnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie je z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné. Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v jeho

rozsudku s takými odvolacími námietkami, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné, resp. ak aj pre prípad ich naozajstnej nepodstatnosti chýba argumentácia spôsobilá presvedčiť, prečo je to tak, je totiž tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahu do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá porušenie práva na spravodlivý súdny proces (obdobne napr. sp. zn. 6Cdo/232/2020, 7Cdo/154/2023).

21. Najvyšší súd v danom prípade pripomína, že súdy musia nielen rešpektovať právo, ale aj jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Spravodlivosť musí byť vždy prítomná v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo ako hodnotový činiteľ. Pre hľadanie práva je vždy nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na skutkových zisteniach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť komplikované a netypické, čo však nezabavuje súdy z povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie sporu.

22. Vzhľadom na žalovanou dôvodne vytykané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (bod 4.1.), dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné a preto už bez potreby zaoberania sa s ďalšími dovolacími dôvodmi (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napriek uvedenému sa javí byť vhodné, aby odvolací súd v rámci nového rozhodnutia primerane reagoval (aj) na ďalšie žalovanou v dovolaní nastolené právne pripomienky (pokiaľ budú príčinné k nosným právnym dôvodom a pokiaľ doteraz nižšie súdy na ne nereagovali, pozn.), a to v záujme presvedčivosti a jednoznačnosti svojho rozhodnutia“.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) po zrušení jeho rozsudku dovolacím súdom opätovne rozhodoval o odvolaní žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 20Csp/100/2023-252 zo dňa 30.10.2023 preskúmal napadnuté rozhodnutie, nariadil pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že je dôvodný postup podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a v zmysle záverov dovolacieho súdu uzavrel, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

8. Žalovaný na pojednávaní zotrval na svojom odvolaní, odvolacích námietkach a poukázal na záväzný právny názor dovolacieho súdu uvedený vo svojom uznesení, ktorým zrušil rozsudok odvolacieho súdu.

9. Žalobkyňa na pojednávaní poukázala na to, že žalovaná strana nepreukázala dôsledne bonitu žalobkyne. V zmluve o úvere neboli stanovené podmienky pre refinancovanie. Podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, banka neskúmala pomery žalobkyne. Poukázal na rozhodnutie súdu ESLP C677/2023 zo dňa 25.01.2022, v ktorom bola vyslovená povinnosť súdov skúmať predpoklady RPNM, pričom v zmluve, ktorá je predmetom konania tieto zo strany veriteľa neboli skúmané.

10. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretý so žalovaným je bezúročný a bez poplatkov.

11. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 20 Csp/172/2017-50 zo dňa 5.1.2018 žalobu zamietol s poukazom na to, že dospel k záveru, že žalobkyňou napádané náležitosti sa v zmluve nachádzajú prípadne sa k nim žalobkyňa môže jednoducho dopracovať, pričom tieto náležitosti nemusia byť v zmluve uvedené konkrétnym dátumom. V zmluve uvedený rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky nemusel byť uvedený a postačovalo uvedenie celkovej výšky splátky. Krajský súd v Prešove na základe odvolania žalobkyne rozsudkom č.k. 24 Co/53/2018-102 zo dňa 25.9.2018 zmenil rozsudok tak, že určil, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX – D., uzavretej dňa 29.1.2016 medzi žalobkyňou a žalovaným sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Najvyšší súd SR ako súd dovolací o dovolaní žalovanej uznesením sp.zn. 7Cdo/101/2019 zo dňa 25.9.2019 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove a vec vrátil na ďalšie konania. Dovolací súd sa stotožnil s názorom žalovanej a súdu prvej inštancie o tom, že v danom prípade uzavretá zmluva primeraným spôsobom určovala výšku úveru, dátum prvej splátky, dátum poslednej splátky, termín splatnosti splátky, úrokovú sadzbu, anuitnú splátku, poplatkov za poskytnutie úveru, dátum uzavretia zmluvy. Po zrušení rozsudku odvolací súd opätovne rozhodoval o odvolaní žalovaného rozsudkom č.k. 24 Co/27/2019-152 zo dňa 26.11.2020 tak, že zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že úver zo zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania. Najvyšší súd SR na základe dovolania žalovaného uznesením sp.zn. 7Cdo/99/2021 zo dňa 28.9.2022 zrušil

rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení poukázal na uznesenie NS SR z 30.11.2021, sp.zn. 2 Cdo 69/2020 a na bod 1.2. zmluvy o úvere, kde je dostatočne jasne, určito a zrozumiteľne definovaný termín splatnosti prvej anuitnej splátky. Odvolací súd uznesením č.k. 24 CoCsp 1/2022-196 zo dňa 13.7.2023 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie uložil skúmať bonitu žalobkyne pred uzavretím zmluvy a či údaje o výške poskytnutého úveru, o výške RPMN a výške úrokovej sadzby uvedené v zmluve sú uvedené správne. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k.20 Csp/100/2023-252 zo dňa 30.10.2023 určil, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. Žalovanej priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd dospel k záveru, že žalovaná neskúmala bonitu žalobkyne pred uzavretím zmluvy, čím hrubo porušila povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a nezískala a následne nevyhodnotila informácie o bonite klienta, z ktorých by bola schopná zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Súd tiež skúmal správnosť RPMN uvedenej v zmluve o úvere a dospel k záveru, že údaje v zmluve, a to výška poskytnutého úveru, výška RPMN ako aj výška úrokovej sadzby sú uvedené správne. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 22.2.2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanú zaviazal povinnosťou nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný ako veriteľ dostatočne neskúmal a nezaoberal sa bonitou žalobkyne.

12. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej ako „OZ“), Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom od 23.12.2015 do 20.03.2016 v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len ako „ZoSÚ“), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

14. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

15. Podľa § 7 ods. 15 ZoSÚ, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

16. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

17. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

18. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,^{18aa)}
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť

čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,

z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

19. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

20. Podľa záväzného právneho názoru dovolacieho súdu v uznesení, ktorým zrušil rozsudok odvolacieho súdu, právny záver súdov o tom, že veriteľ hrubo porušil povinnosť konať s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru neobstojí v dôsledku nepostupovania podľa relevantnej právnej úpravy rozhodnej v čase uzavretia zmluvy, nezohľadnenia charakteru refinančného úveru s poukazom na ustanovenie § 1 ods. 6 ZoSÚ, nesprávnej interpretácie následkov nekonania s odbornou starostlivosťou podľa právnej úpravy platnej v rozhodnom čase.

21. Podľa § 455 CSP: „Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.“

22. Vzhľadom na vyššie uvedené závery dovolacieho súdu ako aj ust. § 455 CSP, odvolaciemu súdu neostávalo iné ako uzavrieť, že žalovaný ako veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalobkyňou postupoval v súlade s v tom čase účinným § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. pri skúmaní a posúdení schopností spotrebiteľa splácať úver.

23. Odvolací súd ex offo podrobil predmetnú Zmluvu súdnej kontrole z hľadiska jej podstatných náležitostí, ktoré vyplývajú priamo z dikcie zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a súc viazaný záväzným právnym názorom dovolacieho súdu dospel k záveru, že v danom prípade nie sú dané dôvody pre určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Z obsahu Zmluvy je tiež zrejmé, že zo strany veriteľa nedošlo k nesplneniu si povinnosti, ktorá mu vyplýva z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a v konaní nebolo preukázané hrubé porušenie tejto povinnosti, pre ktoré by sa podľa § 11, ods. 2 ZoSÚ mal úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. K výraznému sprísneniu povinnosti veriteľa skúmať bonitu dlžníka došlo zákonom č. 279/2017 Z.z., ktorý do platnej právnej úpravy zaviedol § 7a, čo neplatilo v čase uzavretia úverovej zmluvy, ktorá je predmetom tohto konania.

24. Žalobkyňa navrhla, aby sa odvolací súd zaoberal aj správnosťou údajov o RPMN s poukazom na judikatúru ESLP. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na bod 45. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, č.k. 20 Csp/100/2023-252 zo dňa 30.10.2023, kde sa súd zaoberal správnosťou v zmluve uvedenej RPMN a dospel k záveru, že táto je uvedená správne. Odvolací súd sa s právnym názorom súdu stotožňuje.

25. V kontexte uvedeného tak odvolací súd postupom podľa ust. § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

26. Podľa ust. § 396 ods 2 CSP: „Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.“

27. Podľa § 453 ods. 3 CSP: „Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.“.

28. Podľa § 255 ods. 1 CSP: „Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.“.

29. Podľa § 255 ods. 2 CSP: „Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.“.

30. Podľa § 257 CSP: „Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.“.

31. Vo vzťahu k aplikácii ust. § 257 CSP, odvolací súd uvádza, že toto ustanovenie predstavuje výnimku pri rozhodovaní o trovách konania. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

32. Zo slovného znenia vyššie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

33. Ustanovenie § 257 CSP preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený.

34. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod.

35. Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 257 CSP len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

36. Odvolací súd posúdil dôvod podania žaloby, priebeh celého konania, jeho výsledok ako aj správanie strán počas konania. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej so žalovaným. Odvolací súd prihliadol na dĺžku súdneho konania, počtu zrušených rozhodnutí ako aj na skutočnosť, že judikatúra sa v čase od podania žaloby vyvíjala. Aplikáčna prax aj tunajšieho krajského súdu v čase podania žaloby svedčala v prospech žalobkyne. Je pravda, že rozhodnutia všeobecných súdov SR v tejto otázke neboli jednotné, no túto skutočnosť nemožno pripísať na jej ťarchu. Nemožno od strán sporu spravodlivo požadovať, aby niesli následky v podobe znášania trov konania za situácie, kedy aplikáčna prax súdov SR nebola konštantná a v obdobných a rovnakých sporoch (t. j. vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy z dôvodu absencie jej podstatnej náležitosti uvedenej v ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) boli spotrebiteľia neraz úspešní. Najvyšší súd SR k otázke posudzovanej v tomto odvolacom konaní prijal závery v prospech žalovaného až v uznesení so sp. zn. 2 Cdo/69/2020 zo dňa 30.11.2021, (t. j. viac ako 3 roky po podaní žaloby). Odvolací súd tiež zohľadnil majetkové pomery žalovaného, ktoré sú mu známe z jeho úradnej činnosti ako aj

z verejne dostupných zdrojov a dospel k záveru, že nepriznaním trov konania nedôjde k neprimeraným či nepriaznivým následkom v majetkovej sfére žalovaného. S ohľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd o trovách celého konania (aj dovolacieho) rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).